

Aan de gemeenteraad van Borne
t.a.v. dhr. J. Pierik, voorzitter

betreft: stopzetten werkzaamheden formateur (tevens eindverslag)

Geachte raad,

Hierbij deel ik u mede dat ik met onmiddellijke ingang wil stoppen met mijn werkzaamheden als formateur en deze opdracht aan u wil teruggeven. Hieronder licht ik de gang van zaken toe.

Op zondag 5 juni heb ik mijn tussenrapportage aan de raad gestuurd. Deze spreekt voor zich. Nadat de VVD-fractie op 2 juni aankondigde afscheid te willen nemen van de door mij geadviseerde collegesamenstelling, heb ik na een gesprek op 4 juni met achtereenvolgens de VVD, GB90, GL en PvdA en de laatste twee tegelijk afzonderlijk geadviseerd om gesprekken op te starten tussen GB90, GL-PvdA en CDA.

Op zaterdagmiddag 4 juni hebben de fractievoorzitters van GB90 en PvdA bij de CDA-fractie gepeild of er bereidheid bestond om deze gesprekken aan te gaan; ook al om niet overvallen te worden door mijn advies van zondag. De CDA-fractie heeft toen aangegeven hierover intern te willen spreken en ook een gesprek over mijn advies en de tot standkoming daarvan met mij te willen voeren. Dit gesprek heeft plaatsgevonden op woensdag 8 juni. Hiervan is een intern verslag gemaakt. Ik heb in dit gesprek -naar mijn idee -goed kunnen verhelderen waarom ik ben gekomen tot het advies van de tussenrapportage van 5 juni. Ik heb een beroep gedaan op de CDA-fractie om de gesprekken met GB90 en GL/PvdA op te starten vanwege de noodzakelijke vernieuwing in raad en college. Waarvan het "Born's Akkoord" een uiting is. Tevens heb ik aangeboden een drie-gesprek te organiseren met de afvaardigingen van CDA, GB90 en GL/PvdA om te verkennen hoe men met elkaar in de wedstrijd zit. De fracties van GB90 en GL/PvdA waren daartoe bereid.

De CDA-fractie heeft mij gevraagd om bedenktijd tot uiterlijk dinsdagavond 14 juni en zou dan meedelen of zij op mijn suggestie om gesprekken op te starten zouden ingaan. Tevens zou men aangeven of een gesprek op zaterdag 11 juni met GB90 en GL/PvdA voor hen zinnig zou zijn. Op 10 juni meldde de CDA-fractie dat men intern de tijd hard nodig had en dat gezien het feit dat er een gesprek was geweest tussen GB90 en GL/PvdA op zaterdag 4 juni en met mij op 8 juni een extra gesprek door de CDA-fractie niet van toegevoegde waarde werd gezien.

Op maandagavond 13 juni om 21.38 uur werd ik gebeld door de afvaardiging van de CDA-fractie. Zij deelden mij mee dat de CDA-fractie afzag van verdere gesprekken met GB90 en de GL/PvdA. En dat vòòr dat dit naar buiten gebracht zou worden zij het op prijs zouden stellen om dit in een persoonlijk gesprek aan mij toe te lichten. De eerste mogelijkheid die zij daarvoor aangaven zou zijn op woensdag 15 juni. In principe hebben we toen een afspraak gemaakt om 12.00 uur t.h.v. de fractievoorzitter van CDA. Ik heb toegezegd aan de CDA-fractie bij vragen van anderen aan te geven dat ik eerst op woensdag persoonlijk uit de mond van de fractieleden hun beweegredenen zou vernemen en dan de andere fracties zou inlichten. Tevens hebben we afgesproken dat er geen vertegenwoordiger van bestuursondersteuning voor verslaglegging aanwezig hoefde te zijn.

Op maandagavond 13 juni om 22.39 uur kreeg ik een appje van de CDA-fractie of ik nog beschikbaar was voor overleg. Na mijn bevestigend antwoord heeft de CDA-fractie mij andermaal gebeld. De vraag was of ik er bezwaar tegen had dat bij het gesprek van a.s. woensdag ook Leo Graafhuis (VVD) en Martin Velten (Borne Nu) aanwezig zouden zijn. Dit vanwege het feit dat de CDA-fractie met deze twee partijen overlegd had. Zij waren ook aanwezig in de ruimte van waaruit gebeld werd.

Vervolgens nam Leo Graafhuis het woord en legde uit dat de (afgevaardigden van) de fracties van VVD, Borne Nu en CDA sinds afgelopen weekend overlegd hadden over een

samenwerking en dat alle drie een klik gevoeld hadden die de VVD en ook de CDA niet gevoeld hebben/hadden bij de fracties van GB90 en GL/PvdA. Inmiddels waren de partijen - volgens Leo Graafhuis- ook al aan het spreken over wethouders kandidaten omdat zij bij de vorming van een eventueel college haast wilden maken; dit vanwege de vakanties die naderen. Omdat zij zich realiseerden dat de gezamenlijke fracties over 9 van de 19 zetels beschikten is er ook contact geweest met D66 (twee leden) over eventuele gedoogsteun. D66 meldde daarop dat zij dan ook een wethouder wilde leveren, wat voor de drie andere partijen als een brug te ver gezien werd. Woordvoerder Leo Graafhuis wilde benadrukken dat de drie partijen het netjes willen spelen en eerst mij wilden inlichten over deze ontwikkelingen en dan na de bijeenkomst van woensdag naar buiten zouden komen met een persbericht, maar niet eerder dan dat Martin Velten Jan Pierik had ingelicht en Leo Graafhuis de fractievoorzitters van GB90 en GL/PvdA. Ook verzocht Leo Graafhuis mij dit nog vertrouwelijk te houden tot na het gesprek van woensdag.

Ik heb aangegeven even over deze situatie te willen nadenken. Dat heb ik gedaan. Ik ben politiek ervaren genoeg om in te schatten dat er in een formatieproces parallelle trajecten kunnen ontstaan. Dus dat neem ik als een gegeven mee. Wat ik niet kan accepteren dat ik van uw gehele raad het vertrouwen heb gekregen om dit formatieproces in goede banen te leiden, daar ook open en helder en transparant over ben geweest en dat toch stappen genomen zijn die niet met mij (desnoods in vertrouwen) gedeeld zijn. Vooral het gegeven dat ik op maandagavond door de CDA-fractie eerst werd uitgenodigd om persoonlijk een toelichting te ontvangen op hun besluit om niet in een samenwerking met GB90 en GL/PvdA te stappen, binnen een uur gevolgd door de mededeling dat er in dat weekend afspraken gemaakt zijn om een college van CDA, VVD, Borne nu te vormen maakt mijn positie onmogelijk. Ik wil dan ook niet meer in gaan op de uitnodiging voor een persoonlijke toelichting. En ik wil mijn formatie-opdracht met onmiddellijke ingang teruggeven.

Ik voel na al die weken een zekere verantwoordelijkheid voor de huidige en toekomstige verhoudingen in de raad. Dus ik heb mijn voornemen om mijn opdracht terug te geven gedeeld met de voorzitter van uw raad op dinsdagmorgen 14 juni, wetend dat hij ook na de formatie verder moet met deze raad.

Ik kwam tot de conclusie dat het goed zou zijn om in een bijeenkomst met de fractievoorzitters de situatie uit te leggen en toe te lichten. Immers de gehele raad heeft mijn de formatie-opdracht verstrekt, de gehele raad heeft er dus recht op om mijn terugtrekken van mijzelf te vernemen. Ik heb de voorzitter van uw raad gevraagd de fractievoorzitters daarover bij elkaar te roepen. De meest geschikte mogelijkheid was woensdag 15 juni om 12.00 uur.

Vervolgens kreeg ik een telefoontje van dhr. Leo Graafhuis waarin hij aangaf dat zowel de fractievoorzitters van VVD, Borne Nu en CDA bijzonder gebelgd zouden zijn over deze uitnodiging. Immers volgens de heer Graafhuis was met mij afgesproken een toelichtend gesprek te voeren met de fracties van VVD, CDA en Borne Nu. Ik heb aangegeven dat het mijn verantwoordelijkheid is om de gehele raad in het proces mee te nemen en dat belangrijker te vinden dan een afspraak over een toelichtend gesprek. En krap uur daarna stuurden de fracties van VVD, CDA en Borne Nu een persbericht de wereld in, waarin zijn meldden er met elkaar uit te zijn.

Tot zover een opsomming van relevante gebeurtenissen van de afgelopen dagen.

Er moeten mij een aantal dingen van het hart.

U heeft gemerkt dat ik met veel inzet en plezier aan uw opdrachten gewerkt heb. De gesprekken met mij werden gevoerd in een goede sfeer, gericht op inhoud en "het beste voor Borne". Ondanks de verschillen van mening en de verschillen in opvatting over de zin ervan is er een mooi "Borns Akkoord" ontstaan als resultante van de wil tot "het anders

doen”, tot vernieuwing en vooral de inwoner centraal stellen. Daarbij hoort openheid, transparantie en helderheid over de volgorde van stappen in het proces.

Ik heb u allen geprobeerd het volle pond te geven en u allen maximaal tegemoet te komen als het gaat om inbreng, tijd, momenten van overleg, onderling en met elkaar. Zo moet ook een ordentelijk proces rond informatie en formatie verlopen, zo was en is mijn opvatting. In beide rapportages ben ik volledig transparant geweest over mijn gedachten, opvattingen en adviezen. De gespreksverslagen zijn met uw instemming openbaar gemaakt. En ook steeds langs de lijnen van die adviezen gewerkt.

Ik beschouw het zelf als een behoorlijke obstructie in dit proces dat de fracties van CDA, VVD en Borne Nu niet hebben afgewacht wat afgesproken was met de CDA-fractie. Het was natuurlijk heel wel denkbaar geweest dat de CDA-fractie -zoals aangegeven- op de afgesproken dinsdag 14 juni aangegeven had geen heil te zien in samenwerking met GB90 en GL/PvdA en dat dan er weer een consultatieronde zou volgen over de ontstane situatie en de opvattingen over het vervolg. Dat was naar mijn idee de juiste procedure geweest, waarbij ieders opvattingen een plek zouden kunnen krijgen.

Ik wil u wel melden dat ik zorgen heb over de onderlinge en politieke verhoudingen in uw raad. Ik heb geprobeerd daar voorstellen voor verbeteringen in aan te brengen door het gezamenlijk werken aan het raadsprogramma “Borne Akkoord”, door geschillen uit het verleden uit te praten en op te lossen, en door te proberen u onderling afspraken te laten maken over cultuur en structuur hoe met elkaar om te gaan.

Ik heb het gevoel dat dat onvoldoende gelukt is. Door de handelwijze van VVD, CDA en Borne Nu is er naar mijn idee onnodig een situatie ontstaan die weer terugkeert naar het “oude denken” van coalitie-oppositie, door hen overlegd in de beslotenheid. Ik hoop wel dat u een modus vindt om verbinding te blijven zoeken en om samen te werken aan bestuurlijke vernieuwing en openheid en het beste voor Borne.

Het persbericht van VVD, CDA en Borne Nu bevat een aantal zinnen die mij hoopvol stemmen over een nieuwe manier van politiek bedrijven: “Die meerderheid zal zich in het debat in de raad moeten vormen op basis van een inhoudelijke weging van de argumenten. Hierdoor wordt de positie van alle raadsfracties versterkt en kan elk individueel raadslid het verschil maken. Ook wordt afscheid genomen van de starre coalitie-oppositie-verhouding en wordt een eerste grote stap gezet in de richting van echte bestuurlijke vernieuwing, die de drie partijen wensen. “

Ik hoop echt dat dit geen mooie woorden blijken te zijn maar een door allen gevoelde verantwoordelijkheid.

Gelukkig heeft u allen ingestemd met het “Borns Akkoord”. De inwoners van Borne mogen erop rekenen dat u de onderwerpen die u daarin agendeert ook daadwerkelijk zult aanpakken.

En ik blijf erbij: u heeft goud in handen, een prachtige gemeente met veel kansen, die recht heeft op een samenwerkend bestuur. Aan u de uitdaging om dat waar te maken.

Ik wens u veel succes in de toekomst. Ik bedank u allen voor uw betrokkenheid en inzet. Speciaal een woord van dank aan Odette Haandrikman voor haar tomeloze inzet in dit proces.

Aan de fracties van VVD, Borne Nu en CDA deel ik mee dat ik er geen behoefte aan heb nog een nadere toelichting te ontvangen. Ik neem uw handelwijze voor kennisgeving aan en zie geen verdere rol meer voor mij in Borne.

Joop Wikkerink